

podpůrný materiál 0.1-4

Vymezení role „Věcný správce dat“

verze 1.0

vytvořeno v rámci projektu

Zajištění podmínek pro kvalitní správu datového fondu a zajištění řízeného přístupu k datům

Reg.č.: CZ.31.1.01/MV/23_62/0000062

Obsah

1	Účel a doporučený způsob využití materiálu.....	2
2	Vymezení role „Věcný správce dat“	3
2.1	Proč je tato role potřebná	3
2.2	Vymezení odpovědností.....	3
2.3	Předpoklady pro ideální naplnění role	3
2.4	Podpora ze strany DIA.....	3

1 Účel a doporučený způsob využití materiálu

Tento materiál slouží k podpoře naplňování bodu 0.1 minimálního standardu kvalitní správy dat („*Je jasně stanovena odpovědnost za data úřadu a jejich správu*“) resp. opatření 1.1.1 Strategie¹ („*Stanovit odpovědnost za data úřadu a jejich správu*“). Jeho cílem je **vymezit roli „Věcný správce dat“**, která je věcně odpovědná za data v konkrétní věcné oblasti a na každodenní bázi vykonává činnosti související s jejich věcnou správou.

Pojem „role“ používáme obecně pro označení množiny odpovědností, jejichž naplnění je očekáváno od osoby nebo skupiny osob (např. organizační jednotky), které je tato role přidělena. V tomto materiálu popsána **role „Věcný správce dat“ bude přidělena osobě odpovídající za svěřenou část dat v konkrétní věcné oblasti, kterou úřad spravuje**. Množina jejich odpovědností je definována dále v kap. 2.2. Věcných správců dat může být v jedné věcné oblasti více a odpovědnost za data v dané oblasti může být rozdělena mezi ně.

Necháváme na **rozhodnutí jednotlivých úřadů, jakým způsobem a pod jakým názvem bude tato role zavedena**. Vzhledem k uvedenému chápání role (jako množiny odpovědností) netrváme ani na tom, aby byla takto souhrnně nazvaná množina odpovědností v úřadu explicitně definována jako nová samostatná role. Roli je možné zavést i tím, že bude množina odpovědností uvedená v kap. 2.2 začleněna do definice některé z již existujících rolí v úřadu.

Fungování zaváděných rolí může být zpočátku neformální a závislé na konzultační podpoře DIA. Časem by ale mělo přejít do rutinní podoby a být formalizováno explicitní definicí rolí a jejich odpovědností v interních pravidlech úřadu.

Cílem zavedení této role je jasné vymezení a přidělení odpovědností v určité oblasti. **Její zavedení neznamená a nepředpokládá vytvoření nového pracovního místa. Role „Věcného správce dat“ by měla být obsazena někým ze stávajících pracovníků úřadu v dané věcné oblasti**. Typicky půjde o některého ze zkušenějších podřízených „Vlastníka dat“. Výkon této role by se měl z velké části prolínat/doplňovat s dosavadní standardní náplní práce dané osoby. Jedná se v zásadě o systematické organizační ukotvení činností a odpovědností souvisejících s daty, které již daná osoba v praxi pravděpodobně vykonává. Těmto aktivitám standardně věnuje relativně malou část svého času a více jen nárazově (např. při prvotním popisu dat, řešení významných problémů s kvalitou dat apod.).

¹ *Strategie pro správu dat ve veřejné správě České republiky (2026-2030)*, oficiálně *Strategie řízeného přístupu k datům pro zajištění podmínek pro kvalitní správu datového fondu VS ČR*.

2 Vymezení role „Věcný správce dat“

2.1 Proč je tato role potřebná

Zavedení role „Věcný správce dat“ je nezbytné proto, aby bylo jednoznačně určeno, kdo odpovídá za data v konkrétní oblasti a těmto datům věcně nejlépe rozumí v širším kontextu souvisejících procesů, systémů a legislativy. Díky tomu je odbornou autoritou schopnou s definitivní platností určit např. význam svěřených dat, jejich potřebnou podobu atd. Kromě potřebné odborné expertízy by měl mít také čas na to, aby konkrétní činnosti nad svěřenými daty přímo vykonával (např. spolupracoval při tvorbě popisu významu dat apod.). Předpokládá se také, že je velmi blízko každodennímu výkonu procesů, a má tak nejlepší šanci odhalit vše, co může ovlivňovat či ohrožovat kvalitu a použitelnost dat.

Tato role je potřebná především proto, aby konkrétní pracovník úřadu:

- byl jednoznačně **věcně odpovědný** za svěřená data v dané oblasti,
- měl potřebnou **věcnou znalost** svěřených dat (vč. souvisejících procesů, systémů, legislativy atd.),
- zajišťoval **výkon činností věcné správy dat** nad svěřenými daty.

2.2 Vymezení odpovědností

„Věcný správce dat“ odpovídá v rozsahu svěřených dat v dané oblasti především za:

- sledování a zajištění **kvality a použitelnosti** dat (v běžném každodenním provozu),
- nastavení **procesů získávání, zpracování a využívání dat** ve shodě s platnou legislativou,
- nastavení a prosazování **pravidel a procesů správy dat**,
- identifikaci **datových potřeb** a součinnost při jejich řešení,
- věcnou správnost a aktuálnost **popisu dat** na konceptuální úrovni,
- informování „Vlastníka dat“ o klíčových **rizicích a problémech** souvisejících s daty,
- formulaci požadavků na zpracování, bezpečnost, zálohování a uchování informací v ISVS (viz. vyhláška 360/2023 Sb. o dlouhodobém řízení informačních systémů veřejné správy) a součinnost s „Technickým správcem dat“ při jejich řešení.

Vyhláška 360/2023 Sb. zavádí role „Věcný správce ISVS“ a „Technický správce ISVS“. Zde uvedené vymezení role „Věcný správce dat“ je do značné míry rozvedením a upřesněním činností „Věcného správce ISVS“, které se týkají dat. Co se týče naplňování těchto rolí v úřadech, doporučujeme, aby technická správa dat byla na stejném místě a pokud možno řešena stejnými lidmi jako technická správa ISVS.

2.3 Předpoklady pro ideální naplnění role

Pro ideální naplnění by měla být role „Věcný správce dat“ obsazena pracovníkem, který má:

- znalost agend, legislativy, procesů, systémů a tím i dat v dané oblasti,
- dobré komunikační dovednosti,
- systematické / analytické myšlení.

2.4 Podpora ze strany DIA

Pro podporu úspěšného obsazení a výkonu role „Věcný správce dat“ nabízí DIA prostřednictvím týmu správy dat:

- vysvětlení očekávání od této role v kontextu celé správy dat,
- pomoc při formování a v začátcích fungování spolupráce mezi datovými rolmi v rámci věcné oblasti i na úrovni úřadu jako celku,

- přípravu podpůrných materiálů pro efektivní výkon této role,
- zapojení do „datové komunity“ – výměnu informací a zkušeností mezi zástupci úřadů v datových rolích napříč veřejnou správou.